

หมั้นถอนวัชพืชในใจ

นำเสนอเมื่อ : 9 พ.ค. 2552

หมั้นถอนวัชพืชในใจ

การปฏิบัติธรรมเปรียบเสมือนการทำสวนผักหรือปลูกแปลงดอกไม้

เรามักมีความขยันในการรดน้ำพรนดินหมั่นใส่ปุ๋ยสวนผักเพื่อให้ธรรมชาติในใจเจริญงอกงาม

สังเกตดูจะพบว่าผู้สนใจศึกษาเรื่องธรรมะ อ่านหนังสือธรรมะ ปฏิบัติธรรม

มักเป็นผู้ที่มีความขยันชวนช่วยให้อะไรก็ตามที่มีความเจริญก้าวหน้าทางธรรม เพราะได้สัมผัสประสบการณ์แล้วว่า เมื่อใจมีความสงบระงับนับเป็นความสุขอันประณีต หามีสั่งใจมาเสมอเหมือนไม่

แต่สิ่งหนึ่งที่เราควรระวังจะเตือนให้เรารู้ไม่หลงลืมคือ การหมั่นถอนวัชพืชไปพร้อมๆ กัน เพราะในขณะที่เราใส่ปุ๋ย รดน้ำต้นไม้ ก็ยอมทำให้วัชพืชในดินเจริญงอกงามขึ้นมาพร้อมกันด้วย หากไม่หมั่นสังเกตสังเกต ไม่มองหาและถอนวัชพืชบ่อยๆ เผลอแผลบเดียวอาจสูงกว่าผักหรือดอกไม้ที่ปลูกไว้ อุปมาเหมือนผู้ใส่ใจในการปฏิบัติธรรม โดยสวนใหญ่จะไม่รู้จักหักห้ามใจตนเอง หรือรู้ทันกิเลสที่มักจะเข้ามาในช่วงที่ไม่ได้ปฏิบัติ ด้วยเพราะอาจจะผลออกไป หรือไม้ก็มักจะชะลาใจว่า นิดๆ หน่อยๆ คงไม่เป็นไร เพราะเราเป็นคนดี เป็นผู้ปฏิบัติธรรม หากจะตามใจตัวเองนิด ตามใจกิเลสหน่อยจะเป็นไรไป...

อาจนึกไปแม่ว่า สมควรใจเป็นข่าวไฟของกิเลสมานานแล้ว จะเป็นข้าทาสบริวารกิเลสต่ออีกสักพัก สักประเดี๋ยวเดียวคงไม่เป็นไรมั้ง! ไหวงเล็บ คงไม่เสียจุดยืนของเราหรอกนะ!

นี่แหละครับความชะลาใจของคนดี ของเหล่าบรรดานักศึกษาและปฏิบัติธรรม มักจะตั้งหาเอาจริงเอาจังเฉพาะในช่วงไม่ปฏิบัติเท่านั้น ในช่วงนอกเวลาการปฏิบัติก็มักจะผลใจ หลงตามใจตามกิเลส เพราะมันใจในความดีความมีมากพอ ซึ่งเป็นข้อเสียอย่างยิ่ง เพราะกิเลสมักจะย่องเข้ามาเวลาเราผลใจ ในช่วงไม่มีการปฏิบัติเขามาอยาก เพราะเราตั้งหาเอาจริง ยืนถือไม่ตะบอง เตรียมชกดาบฟาดฟันมันน้อยอยู่แล้ว แตนนอกช่วงไม่ปฏิบัตินี้สิ เป็นสิ่งที่ควรระมัดระวัง

ครูบาอาจารย์เคยเตือนผมว่า "คุณดณัย ไปตั้งทำจ้องมองกิเลสมันก็หลบในหายไปหมด เหมือนเป็นผู้บริหารที่ถือดอกยีนคุณลูกน้อง จะไปเห็นพฤติกรรมจริงๆ ของลูกน้องได้อย่างไร ทุกคนก็ต้องเกร็ง ต้องตั้งใจทำงานเพราะโดนยีนคุม แต่หากเราแอบชำเลื่องมอง โดยเฉพาะในช่วงผลใจ ช่วงไม่รูตัวนี้ละ จะได้เห็นความจริง"

ดังนั้น หากเราอยากเห็นความจริงของธรรมชาติที่เกิดขึ้นในกายในใจเรา ก็ให้สังเกตตอนเราเป็นธรรมชาติ ตอนสบายๆ ไม่ได้ปฏิบัติมันละครับ ได้เห็นความจริงแท้แน่นอน และจะได้มีโอกาสเห็นวัชพืชที่งอกงามขึ้นมารวดเร็วขนาดไหน

เทคนิคในการหมั่นถอนวัชพืชในใจเราก็คือ **การรู้จักหักห้ามใจ** ไม่ผลอผลไหลไปตามกิเลส โดยเฉพาะเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ที่เราคิดว่าไม่เป็นไรเพราะปกติคนดีจะทำบาปไม่ขึ้นอยู่แล้ว คงไม่ไปทำอะไรรที่เป็นการละเมิดศีล เช่น ฆาตกร ปล้นจี้ ลักขโมย แอบมีหู หรือเมาเหลาติดยา แต่กิเลสหน่อยๆ ที่ค่อยๆ ย่อง ค่อยๆ ตอดเข้ามาหาเรา อาทิ การดื่มน้ำเย็นๆ แอบพนันในใจ (หรือกับเพื่อน) ว่าทีมไหนยิงประตูได้ หรือการมีอารมณ์ไม่ไหวไหว หงุดหงิดรำคาญใจกับเรื่องราวรอบตัวต่างๆ รวมถึงการกระทำอะไรที่เป็นการตามใจจนยากที่จะเหยียบเบรก ตรงนี้ละครับที่เป็นสิ่งอันตรายที่ควรระวัง

คำถามที่เราควรถามตัวเองบ่อยๆ คือ ทำไมจึงให้การศึกษากับปฏิบัติธรรมเป็นเรื่องรองของชีวิต หรือที่เรียกว่า เป็น Second Priority ทั้งๆ ที่ทุกคนเห็นด้วยว่า ความรู้ความเข้าใจในตนเอง คือ ในกายและใจเป็นสิ่งสำคัญยิ่งยวด เป็นเกราะป้องกันความทุกข์ ความทรมาน ความเจ็บปวดทรมานทรมานทั้งปวง แต่เราก็ไม่เคยเอาใจจริงกันเสียที ไม่ยอมอดทนต่อความเยาวยวน ไม่ตะเบรคเพื่อหยุดกิเลสทั้งหลายเสียที หากเป็นเช่นนั้น เราจะมีโอกาสได้รู้จักกับความสุขที่แท้จริงในชีวิตได้อย่างไร และเมื่อไหร่กันเล่า!

นอกจากจะไม่ให้ความสำคัญกับสิ่งที่เป็นสาระสำคัญของชีวิต ด้วยบรรดาสารพัดข้ออ้าง เช่น ต้องทำงาน ต้องเลี้ยงลูก ต้องเขวสังคัม ต้องสังสรรค์กับเพื่อน ฯลฯ ไปรดสังเกตว่า มักจะมีความว่า "ต้อง" อยู่เสมอกับข้ออ้างไรสาระเหล่านี้ แต่การปฏิบัติหรือทำความดีจะมีภาษาว่า "ควร" คือ เราควรทำตัวและประพฤติปฏิบัติอย่างไร เป็นกฎเอาเงื่อนไขไรสาระออกไป ให้เหลือแต่ความจริงล้วนๆ ความจริงที่ประสบพบได้โดยไม่ต้องวิ่งไล่ไขว่คว้าค้นหาให้เสียเวลา

ในขณะที่มือขวาเรากำลังทำความสะอาดห้องหับสถานที่ แต่มือซ้ายกำลังทำความสกปรก ถ้าเป็นเช่นนั้นเมื่อไหร่จะสะอาดจริงๆ เสียที ในขณะที่รดน้ำพรนดินสวนผัก จึงควรหมั่นถอนวัชพืชที่โตขึ้นมาพร้อมกันไปด้วย ดังนั้นเราจึงควรหมั่นสังเกตใจเราให้อบอบๆ ในช่วงเวลาสบายๆ แต่ละวันว่าวัชพืชในใจที่งอกงามขึ้นมาแล้ว เราหมั่นถอนออกไปบ้างหรือเปล่า

ขอบคุณที่มา <http://www.posttoday.com/>
ดณัย จันทระเจาฉาย

เรื่องที่เกี่ยวข้อง :